

מסכמים שנה

השנה שחלפה הייתה מפתיעה ומאתגרת. לאורך השנים נעשו במועצה הכנות רבות לשעת חירום, אולם אלה עסקו בעיקר ברעידת אדמה, שריפות, ירי טילים ואירועים ביטחוניים אחרים. דבר לא הכין אותנו ואת העולם כולו לנגיף הקטנטן ששינה את כל מה שתוכנן, התרחש וקרה כאן מחודש מרץ אז התכנס לראשונה מטה החירום של המועצה. המטרה שהציב לעצמו המטה המועצה עם פרוץ הקורונה הייתה: שמירה על החיים והימנעות מהדבקות, והמשימה: הערכות המועצה להמשך מתן מענה שוטף בשירותי הליבה לתושבים בכל התחומים, תוך הקפדה על הנחיות משרד הבריאות.

באמצע מרץ נסגרו כל מוסדות החינוך, כל אתרי התיירות, העסקים והקניונים, עולם התרבות עצר מלכת, והחלו הנחיות למניעת חיבוקים ולחיצות ידיים, שימוש באלכולג'ל ומאוחר יותר עטיית מסיכות, הקפדת מרחק ומניעת התקהלויות. כמו כן הופסקה קבלת הקהל בכל מוסדות הציבור וגם במשרדי המועצה, ונערכה התארגנות לעבודת כלל העובדים מהבית, באופן שבו לא יפגעו כלל השירותים הניתנים לציבור.

במקביל - התקיימו פגישות שבועיות עם מנהלי הישובים להעברת תמונת מצב והעלאת אתגרים מהשטח ומנהלי המחלקות פעלו מול ממלאי התפקידים בישובים וביניהם יו"ר צח".

במהלך החודשים שחלפו מאז מהווה העמק תמונת ראי של מדינת ישראל בעליית התחלואה וברידתה. לשמחתנו יש לנו הנהגות ישובים חזקות ומתפקדות, התארגנויות מרשימות ומרגשות, תושבים פעילים והרבה מאוד מענים קהילתיים ויצירתיים.

צוות המועצה המשיך לעבוד מהבית ומהשטח, באופן יצירתי ומקורי, כדי לאפשר המשך מתן כל השירותים לתושב ולישוב, ומשבר הקורונה הפך להיות חלק משגרת היום יום: פגישות וקשר קבוע עם מנהלי הישובים, מערך תשאול של עובדי המועצה וצוותי הצח"י בישובים, העברת מידע והסברה לבעלי התפקידים ולתושבים און ליין, ובמקביל - המשך שגרה, תנופת פיתוח וצמיחה בכל רחבי העמק: בינוי פיס, הרחבות בישובים, קליטת משפחות, הקמת הישוב החדש מיטל, הקמת ה"כוונת" - מרכז לתרבות, צעירים, תעסוקה ויזמות מול אולם הקימרון במבנה ההיסטורי ועוד.

השנה, נחתם הסכם היסטורי המסדיר את כל נושאי הקרקע והמים בין יישובי העמק החקלאיים אשר היו שנויים במחלוקת במשך שנים רבות, ועדיין משימת היישום לפנינו, ירדה מעל הפרק הקמת תחנת כח בין היישובים שדה נחום וחמדיה, ונחתם הסכם עם שכנינו מבית שאן שבו הועברו לעיר שטחים נרחבים לפיתוח ובנייה, כחלק מהשותפות האסטרטגית הטובה בינינו.

לצד אי הוודאות הכללית לאורך כל השנה וגם כעת, אנו נמצאים גם באי וודאות תקציבית עם העדר תקציב מדינה זו השנה השנייה, קיצוץ בתמיכות משרדי ממשלה, ועלייה במדד הסוציאקונומי של המועצה מ-5 ל-6, מה שיגרום לכולנו להתנהל בזהירות יתרה, תוך המשך מתן שירותים לתושבים ופיתוח המועצה כולה.

תוך כדי המשבר קיימנו תהליך של חשיבה והערכות ליום שאחרי, כדי להיות ערוכים לניצול ההזדמנויות שנוצרו, ועוד ייווצרו בהמשך.

זהו הד"ש האחרון ל-2020 ואנו מקדישים אותו לסיכום השנה והפעילות הרבה שנעשתה בכל רחבי העמק. קצרה היריעה מלפרט את הפעילות הרבה שאותה אנו מוקירים ועליה אנו מודים לצוות המסור והמקצועי של עובדי המועצה, אשר בשנה מאתגרת זו פעל היטב בשעת החירום תוך המשך כל פעילות השגרה האפשרית.

צ"ש אראק הנועה

פיתוח פיסי

ענף הבנייה אשר הוחרג מרוב מגבלות הקורונה איפשר לקדם פרויקטים מסוגים שונים, ואגף הנדסה, הוועדה המקומית, והחברה הכלכלית המשיכו לאורך כל השנה לעסוק בפיתוח, בנייה, ומתן שירות.

הוועדה המקומית המשיכה לקיים דיונים - רובם בזום - מבלי לגרום לעיכובים בקידום ואישור תכניות, ועם המעבר ל"רישוי זמין" בתחילת מרץ התאפשרה עבודה מקוונת מול כל הגופים הרלוונטיים.

בשנה החולפת, שווקו מגרשים רבים בהרחבות בעמק ובגידול משמעותי לעומת השנתיים שקדמו לה, ואנו נמצאים בתנופת פיתוח של עשרות שכונות הרחבה חדשות ובנייה חדשה בתוך הישובים, ובמיטל, שבו אוכלסה השכונה הזמנית והחלה עבודת התשתיות בשכונת הקבע.

בתחום הפיתוח הציבורי הייתה השנה האחרונה "שנת מוסדות החינוך": עיקר העשייה התמקדה בהקמת גני ילדים וגני משחקים בישובים, בניה ושדרוג של בתי ספר ואולמות ספורט. עוד הוקמו 4 מעונות יום חדשים תלת-כיתתיים בישובים. קו הביוב של "אשכול צפוני", וכל הישובים ממנחמיה ועד חמדיה, חוברו למט"ש האזורי, וגם על הגלבוש החלו עבודות פיתוח וקו ביוב מאסף של הישוב החדש מיטל וכפר מלכישוע המצטרף לקו של מירב ומשם יורד לעמק. בסוף 2021 יהיו כל יישובי העמק מחוברים למט"ש. בנוסף נעשו מאמצים גדולים לשיפור הבטיחות בבניינים ובצמתים המרכזיים במרחב המועצה, ואפשר לראות את בניית הכיכרות בצומת שלוחות, והנציב ובצומת מנחמיה, ואת תחילת העבודות להרחבת כביש 71, שעם סיומן ישנו את המציאות התחבורתית בעמק.

חינוך

מערכת החינוך פעלה במהלך כל השנה בצילה הכבד של הקורונה. הסגרים הארוכים מנעו מרוב התלמידים להגיע לבתי הספר ולגנים, בין הסגרים הגיעו ללמוד בעיקר ילדי הגנים וכיתות א'-ד' בעוד תלמידי חטיבות הביניים והתיכונים נשארו רוב הזמן בבית. הזום פרץ לחיינו. נערכו אין ספור השתלמויות בתחום, והמורים למדו במהירות להפעיל את המערכת. למרות חסרונותיו הרבים הזום אפשר למידה וקשר שלא היה ניתן לעשות בלעדיו. כשהתאפשרה הלמידה בבתי הספר היא נעשתה בקפסולות. מערכות לימוד חדשות ניבנו, מורים נאלצו ללמד תלמידים חדשים ומקצועות שלא הכירו בקבוצות קטנות שאפשרו יצירת קשרים טובים בין מורים ותלמידים ותהליכי למידה טובים גם כן. וכשהתקיימה למידה מרחוק היא נעשתה תוך יצירתיות רבה.

בעזרת משרד החינוך החלה הצטיידות במאות מחשבים חדשים ושדרוג תשתיות תקשורת בבתי הספר. המועצה שיפצה כיתות מחוץ לבתי הספר על מנת לאפשר ליותר תלמידים להגיע ללימודים. למערכות החינוך בישובים ניתנו משאבים נוספים על מנת להפעיל את הילדים בימים בהם בתי הספר לא פעלו.

בתוך המציאות המורכבת נעשה מאמץ רב לשתף את כל מי שניתן בקבלת ההחלטות, תחילה באופן בו נפתחה השנה ולאחר מכן בתוכנית האקורדיון ללמידה יצירתית בתוך הישובים. למעלה מ-150 בעלי תפקידים והורים נכחו בכנס הפתיחה שהתקיים בזום. נוצרו חיבורים בין בתי הספר, הקהילות וההורים. צוותי החינוך מבתי הספר יצאו ללמד בישובים כשהתאפשר, והקהילות הפעילו ולימדו כשלא ניתן היה ללכת לבית הספר.

מערכת החינוך עברה שנה מאתגרת ואנחנו עדיין לומדים את השפעותיה על התלמידים. יחד עם זאת אנו מעריכים מאד את אופן ההתמודדות של מנהלים ואנשי חינוך בבתי הספר, בגנים ובקהילות, אשר היוו עבורנו קו ראשון בחזית הקורונה, ואת השותפות המלאה עם הנהגות ההורים בבתי הספר, אשר נתנו אמון מלא במערכת החינוכית ובפתרונות אשר יצרה עבור הילדים בעבודה קשה ומאמצים רבים.

בבתי הספר נבנו בשנים האחרונות מרחבים ללמידה חוץ כיתתית בליווי החינוך הסביבתי של המועצה. לאחרונה התווספו בתמיכת המשרד להגנת הסביבה גינות אקולוגיות לגידול ירקות ותבלינים בערוגות מוגבהות מעץ ב"דקלים" "שדות" וב"רימון". כמו כן גינות קהילתיות רבות נבטו ביישובי העמק והן מנוהלות על ידי הרכזים היישוביים ובהנחיית החינוך הסביבתי של המועצה.

צ"ש אראק המועצה

קהילה

עם פתיחת 2020 הושלם תהליך ארגוני במועצה והושק אגף קהילה, המרכז את תחום היישובים והצמיחה הדמוגרפית, פיתוח וליווי קהילתי, מתנ"ס, שירותים חברתיים, מעברים ויחידת מידע ואסטרטגיה. לאורך השנה פעל האגף מול מנהלי הקהילות ובעלי התפקידים ביישובים.

באמצעות מחלקות האגף, ובעבודה שוטפת יחד עם הנהלות והנהגות היישובים, נעשה מיפוי של הנושאים הדורשים חיזוק ונבנית תכנית עבודה רב שנתית משותפת לקידום האיתנות הקהילתית.

בקיץ הסתיים מחזור שלישי של קורס עתודת מנהיגות קהילתית אזורית, ובמרחב היישובי והאזורי פועלים כ- 50 בוגרים מכל המחוזים שחלקם הגדול לוקח תפקידים, ומשפיע על השיח הקהילתי. בעקבות הקורונה, לא נפתח מחזור ד' של הקורס האזורי והחלו הכשרות מנהיגות צעירה לצעירים ביישובים עצמם. עד כה הסתיימה הכשרה ביישוב אחד, וכבר במהלך החודשים הקרובים יתקיימו הכשרות ביישובים נוספים. כנס ההנהגות השנתי למנהלים ובעלי תפקידים ביישובים התקיים השנה בזום, ובתאום עם קבוצת שאן ו"מעברים", מתקדמת הכנתו של מסלול למיון והכשרה גם של מרכזי משק ומנהלים עסקיים והקמת פורום עמיתים שיתחבר להנהגות הקהילתיות.

שירותים חברתיים

למחלקה לשירותים חברתיים תפקיד מכריע בתקופות של שגרה אולם עוד יותר בעת חירום. במהלך עשרת החודשים האחרונים, לבד מהעבודה השוטפת עסקה המחלקה במספר תחומים משמעותיים למען התושבים והקהילות. החל מסיוע חומרי שכלל חלוקת סלי מזון לקשישים ולמשפחות, טאבלטים, חיבור לארגון "לתת" במסגרת השתתפות בפרויקט של שטראוס, חיבור לקרן ידידות למשפחות ולאוכלוסייה הוותיקה, דרך מתן מענה ריגשי ותמיכה לאימהות חד הוריות, חלוקת ערכות הפגה לילדים עם צרכים מיוחדים, ותפעול קו חם טלפוני לתושבים.

כמו כן נמשך ליווי בעלי תפקידים ביישובים בחשיבה וליווי סביב מצבי משבר שנבעו מהקורונה: משפחות בבידוד או חולי, אובדנות, קשיים כלכליים, מתחים בתוך קהילה, מפגש עם פורום רכזי בריאות ורווחה. הצוות לקח חלק בתכניות וסדנאות הנותנות מענים רגשיים, ונמצא בקשר רציף עם צוותי החירום היישוביים, אשר פעלו יחד עם צוותי הקורונה היישוביים ויחד עימם גיבשו דרכי עבודה וניהלו את משבר הקורונה ביישובים.

בנוסף, החל לפעול מרכז לבני משפחה מטפלים, נפתחו מרכז גישור קהילתי, תכנית מרחב מקדם תעסוקה לצעירים והוקמו שני מרכזי נוער בחסות שיקום שכונות בבית יוסף וברוויה.

מעברים

בתחילת השנה הוקם מרכז תעסוקה ויזמות אזורי חדש, "מעברים מעיינות כנרת", בשותפות של המועצה האזורית עמק המעיינות, המועצה האזורית עמק הירדן, משרד הרווחה, קבוצת שאן ומרכז החדשנות אינוואלי. מרכז מעברים פעל ביתר שאת השנה מול העסקים הקטנים בעמק, שעם פרוץ הקורונה נאלצו לעצור את פעילותם השגרתית והמוכרת ולחשוב באופן יצירתי ואחר על הפעלתם. באמצעות מרכז מעברים נוצרו שיתופי פעולה בין יזמים, קהילות ועסקים, תוך שמירת קשרים, יצירת סדנאות וחיבור לפעילויות מיוחדות. לקראת סוף השנה נערך מיפוי תעסוקתי אזורי שמטרתו: הבנת תמונת המצב לצורך דיוק המענה והשירות לתושב בטווח הקצר ובטווח הארוך.

השנה הזו לוותה מלבד המשבר הבריאותי גם במשבר כלכלי עמוק אשר נתן את אותותיו על עסקים ותעסוקה מכל הקשת.

במעברים ניתנים שירותי ייעוץ וליווי למחפשי עבודה, סדנאות והרצאות בתחומי התעסוקה, שירותי ייעוץ וליווי לבעלי עסקים קטנים, וסדנאות והרצאות בתחומי היזמות.

צ"ש מראש החושה

מתנ"ס

הקורונה הביאה עימה יצירתיות רבה בהנגשת שירותי המתנ"ס, אשר בימים שכתיקונם הומה אדם בכל התחומים: תרבות, ספורט, מחול, מוסיקה, ספריה ועוד. צוות המתנ"ס כולו היה שותף משמעותי בבניית ויישום תכנית ה"אקורדיון" אשר הביאה תכנים משמעותיים ומגוונים לילדים, לבני הנוער ולקהילות על מנת לייצר שגרה גם בימים של סגר ואי וודאות מתמשכת. מחלקות המתנ"ס עברו לעבוד בתוך הישובים, בקבוצות קטנות, בריחוק ומחוץ למבנים, על פי כל ההנחיות. שיעורי המחול והמוזיקה עברו להיות בזום בשלב ראשון, ולאחר מכן, במפגשים קטנים בקפסולות יישוביות.

במרכז למחול עוד הספיקו להעלות מופע יוצרות צעירות בחודש פברואר ובתחילת מרץ מופע מחול שהוצג לילדי הגנים ועד יוני המרכז היה סגור לפעילות. עם פתיחת שנת הלימודים עברו הסדנאות לפעול בישובים במסגרת תכנית האקורדיון ותכנית נש"ר. המרכז למוסיקה - העביר את פעילות נש"ר לישובים, והופעלה משאית מוסיקה עם הופעות הרכבים מוסיקליים, אשר עברה בין כל הישובים בסוכות ובחנוכה.

עולם התרבות כולו עצר מלכת, ובמחלקת התרבות, הביאו את התרבות עד לבתי התושבים באמצעות מפגשי זום בתחומים שונים ומגוונים, ויצירת ערכות פעילויות ייחודיות שנשלחו עד לבתים, מה שאיפשר לקהל רחב יותר ליהנות מתוכן עשיר ומרתק, ללא צורך לצאת מהבית.

מחלקת הספורט ארגנה חצי מרתון מקומי דיגיטלי, מחלקת הצעירים מובילה פורום מובילים צעירים בישובים ומתנדבים, ובספריה אורגנו משלוחי ספרים לישובים.

חקלאות

החקלאות בעמק ובארץ בכלל, עמדה בצל ה"קורונה" והתמודדה עם השלכות והשפעה רחבה: היצוא נעצר, ובעקבות סגירת שווקים, בתי מלון, מסעדות ודוכנים נשארו המגדלים עם שדות וחממות מלאי תוצרת חקלאית. התמיכה שהקציבה המדינה לעצמאים הייתה רחוקה מלכסות את ההוצאות והנזקים במציאות, מה שגרם למגדלים לחזר אחרי הבנקים להלוואות גישור, שלא תמיד הספיקו ונתקבלו. מנגד ראינו יזמות של מגדלים, שהלכה והתפתחה לשיווק ישיר לצרכנים סופיים בשיטת "Take away", וכן יזמות והתארגנויות של גורמים לעבודה התנדבותית וקבועה של עובדים ישראלים בתחומי הענפים השונים. לאורך כל התקופה קודמה תוכנית האב לחקלאות, והערכות למשמעויות הנגזרות מהתייקרות המים והגדלת כמויות המים השפירים, כדי לשנות ולהתאים את סל הגידולים ולהעלות בטווח הארוך את הפריין מהחקלאות כולה.

שפ"ע

אגף שפ"ע (שיפור פני העמק) הכולל את הוטרניריה, הפיקוח והאכיפה, הביטחון, הפסולת, הגנת הסביבה, רישוי עסקים, אחזקה ומוקד, פעל לאורך השנה בכל אחד מהתחומים ונרתם לעזרה בכל רחבי העמק.

האגף עסק ברכישת ציוד מגן, ובניית תכניות חירום עתידיות, חלוקת מזון וערכות רווחה לתושבים, ובמקביל נמצא בקשר ישיר וקבוע עם פיקוד העורף. במקביל - עסקו בכיבוי השריפות הרבות שפרצו במהלך הקיץ בכל רחבי העמק ומחוצה לו בסיוע צוותי המתנדבים, וברכש ציוד כיבוי אש למועצה וגם לישובים. עוד טופלו ושופצו עשרות

מקלטים ברחבי המועצה, נרכש ציוד לצוותי הצח"י, הוקמו גדרות ביטחון ונרכשו רכבי ביטחון חדשים. המחלקה הוטרנירית הפעילה את ה"חיותו" - ניידת וטרנירית לטיפול בבעלי חיים, אשר נתנה מענה בישובים, נערכו פעילויות פיקוח אכיפה והסברה בנושאים שונים, בדגש על עסקים בתחום המועצה אשר הונחו לפעול תחת מתווה "התו הסגול".

במקביל נמשכה הפעילות השגרתית בתחום הגנת הסביבה עם בניית משטחים ומסתורים לריכוז פחי האשפה בישובים, נעשתה היערכות להכנסת פחים כתומים לאיסוף אריזות ב-2021, הוטמעה רפורמה חדשה ברישוי עסקים, והוסדרו לאחר שנים רבות תהליכי פינוי פסולת חקלאית.

צ"ש אראש המועצה

שירות לתושב

הקורונה האיצה את כל תהליכי השירות הדיגיטלי לתושב. המסכים הפכו להיות כלי עיקרי, מרכזי, קריטי ומשפיע ביותר. עם הצורך לעמוד בהנחיות הריחוק הפיסי ועם הפסקת קבלת הקהל. במהלך השנה נבנה אתר אינטרנט חדש למועצה שכולו מכוון שירות לתושב. מספר השירותים המקוונים עלה משמעותית, וניתנת האפשרות לצרוך אותם מכל מקום ובכל שעה. מוקד המועצה עבר להיות מוקד המאויש ע"י עובדי המועצה והפך להיות מענה משמעותי ויזום לתושב - קבלת הפניות, העברתן לטיפול בעלי התפקידים, מעקב אחרי ביצוע, ומענים לפונים.

בעת הסגר עובדי המועצה עברו לעבוד מהבית והמשיכו לתת מענה ושירות לפניות התושבים והישובים תוך שמירה על רציפות תפקודית, תוך דגש על מתן מענה קל, מותאם ויזום, ותחת אילוצי הבידוד והגמישות הנדרשים לשינויים התכופים.

2020 אשר מסתיימת הערב, הייתה מאתגרת, הכי לא צפויה, ותיזכר לעד בדפי ההיסטוריה כשנה של משבר כלל עולמי, אולם גם כשנה של הזדמנויות ופריצות דרך חדשות.

מבצע חיסוני הקורונה הגדול שהחל בשבוע שעבר ופתיחתה של השנה האזרחית החדשה מביאים עימם תקווה לעתיד טוב יותר, לשגרה מבורכת, מפגשים, חיבוקים, אופטימיות וחזרתם של כל ענפי המשק, התרבות והפנאי לשגרה ופעילות מלאה.

הלוואי!

שתהיה 2021 טובה!
יורם קרין
ראש המועצה